

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΔ', ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 162, ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1997

Ταχ. Δ/ση: 455 00 Μηλιωτάδες Ιωαννίνων, Τηλ. (0656) 31244 (0651) 76734

ΜΝΗΜΕΙΟ ΣΤΗ ΜΙΚΡΗ ΓΟΤΙΣΤΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΝΕΥΘΕΝΤΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ ΤΟ 1912

Στο γειτονικό χωριό Μικρή Γότιστα ανεγέρθη μνημείο στη μνήμη των φονευθέντων από τους Τούρκους το 1912.

Στις 22 Ιουνίου έγιναν τα αποκαλυπτήρια, παρουσία συγγενών των φονευθέντων και του Κοινοτικού Συμβουλίου Μεγάλης Γότιστας.

Στο ιστορικό γεγονός αναφέρθηκε ο Αναστάσιος Τασιούλας, ο οποίος είπε:

"Αιδεσιμώτατε, αγαπητοί χωριανοί, φίλες και φίλοι, θα ήθελα να κάνω μία αναδρομή των γεγονότων της εποχής εκείνης.

Πέρασαν 85 χρόνια από τότε που έγινε η μεγάλη σφαγή των προγόνων μας από τους κατακτητές Τούρκους, στις 17 Οκτωβρίου 1912, λίγους μήνες πριν την απελευθέρωσή μας. Τα τουρκικά αποσπάσματα ξεκίνησαν από τα Γιάννενα με κατεύθυνση τα χωριά μας. Οι χωριανοί μας τότε αποφάσισαν να περιμένουν τους Τούρκους για να μην τους κάψουν τα χωριά. Μα οι Τούρκοι, βάρβαροι όπως ήταν τότε αλλά και σήμερα, φθάνοντας στα χωριά μας συνέλαβαν τους χωριανούς, δέσανε πολλούς από αυτούς με τριχιές, που πήρανε από τα μπακάλικα του χωριού μας και ξεκίνησαν το δρόμο για το χωριό Μεγάλο Περιστέρι. Όταν έφτασαν στη θέση "Σκάλα" Μικρής Γότιστας και από κάποια παρεξήγηση, οι Τούρκοι εστράφησαν μετά μεγάλης μανίας κατά των ομήρων προγόνων μας και εφόνευσαν 17 από αυτούς.

Όπως είπα και πριν πέρασε πολύς καιρός από τότε και το θλιβερό γεγονός πήγε να ξεχαστεί ολωσδιόλου. Μα κάποιοι είχαν την ευαισθησία να μεριμνήσουν για να στηθεί τούτο το μνημείο, ώστε να μαρτυρεί στους διαβάτες που θα περνούν από εδώ και να τους λέει ότι εδώ είμαστε θαμμένοι και οι 17, οι οποίοι είναι:

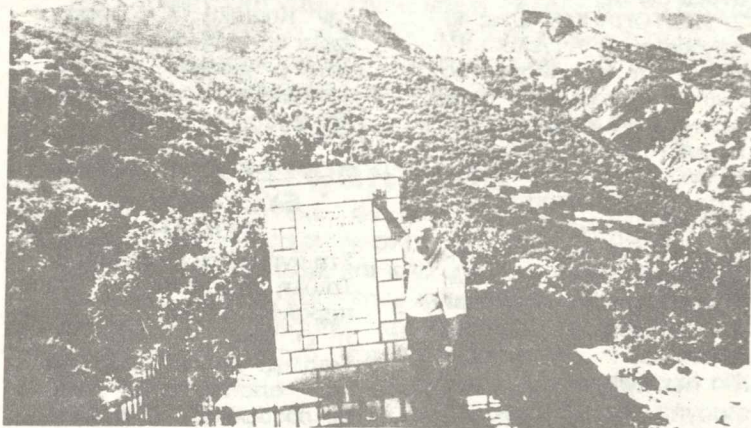
- 1) Χρήστος Τασιούλας, Πρόεδρος Μικρής Γότιστας
- 2) Δημήτριος Τσουμάνης, Πρόεδρος Μεγάλης Γότιστας
- 3) Δημήτριος Παπαδημητρίου, Ιερέας Μικρής Γότιστας
- 4) Απόστολος Δήμος, κάτοικος Μικρής Γότιστας
- 5) Χρήστος Λακκιώτης, Αγροφύλακας από Λάκκα Σούλι
- 6) Αναστάσιος Καραγιώργος, κάτοικος Μεγ. Γότιστας
- 7) Γεώργιος Μπέσας, κάτοικος Μικ. Γότιστας
- 8) Παύλος Μπήλας, κάτοικος Μικ. Γότιστας
- 9) Απόστολος Μπήτης, κάτοικος Μεγ. Γότιστας
- 10) Χρήστος Μπουκουβάλας, κάτοικος Μικ. Γότιστας
- 11) Κων/νος Μήτσαρης, κάτοικος Μικ. Γότιστας
- 12) Ιωάννης Παπαχρήστος, κάτοικος Μικ. Γότιστας
- 13) Κων/νος Παπαναστασίου, κάτοικος Μεγ. Γότιστας
- 14) Απόστολος Σιόντορος, κάτοικος Μικ. Γότιστας
- 15) Αναστάσιος Σιούλας, κάτοικος Μικ. Γότιστας
- 16) Αναστάσιος Τασιούλας, κάτοικος Μικ. Γότιστας
- 17) Γεώργιος Χρήστου, κάτοικος Μικ. Γότιστας

Αιώνια τους η μνήμη!

Θα ήθελα ακόμη να ευχαριστήσω το Νομάρχη Ιωαννίνων κ. Νίκο Ζαρμπαλά, που ανταποκρίθηκε στο αίτημά μας, το Κοινοτικό Συμβούλιο Μεγάλης Γότιστας που με την αποδοχή τους συνέβαλαν στην ανέγερση του μνημείου αυτού και τέλος να ευχαριστήσω όλους εσάς που σήμερα ήρθατε εδώ για

να τιμήσουμε όλοι μαζί τους φονευθέντες χωριανούς μας".

Σας ευχαριστώ
Αναστάσιος Τασιούλας

Το μνημείο των 17 φονευθέντων στη Μικρή Γότιστα

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΟΓΑ

Από τον ΟΓΑ ανακοινώνεται ότι από 1 - 1 - 98 καταργείται ο Κλάδος Πρόσθετης Ασφάλισης Αγροτών και από την ημερομηνία αυτή αρχίζει η λειτουργία του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, ο οποίος είναι καθολικός διάδοχος του καταργούμενου Κλάδου (Νόμος 2458/1997).

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, πρέπει κάθε ασφαλισμένος του Κλάδου Πρόσθετης Ασφάλισης να μεταβεί στον Ανταποκριτή του ΟΓΑ του Δήμου ή της Κοινότητας που έχει απογραφεί και να δηλώσει την ασφαλιστική κατηγορία στην οποία θέλει να καταταγεί στο νέο Κλάδο καθώς και κάθε άλλο στοιχείο που θα του ζητήσει ο Ανταποκριτής.

Οι ασφαλισμένοι που για οποιαδήποτε λόγο δεν είχαν εγγραφεί στα Μητρώα του Κλάδου Πρόσθετης Ασφάλισης, πρέπει να απευθυνθούν στον Ανταποκριτή ΟΓΑ του τόπου κατοικίας τους, προκειμένου να απογραφούν στο νέο Κλάδο. Όσοι από αυτούς έχουν τις προϋποθέσεις, μπορούν να απογραφούν αναδρομικά και στον Κλάδο Πρόσθετης Ασφάλισης.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους ασφαλισμένους που δεν θα γραφούν στα μητρώα του νέου Κλάδου, δεν θα μπορεί να χορηγηθεί, από το έτος 2003 και μετά, ούτε η βασική σύνταξη του ΟΓΑ του Ν. 4169/61.

Από τη Διοίκηση του ΟΓΑ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΣΙΤΣΑΙΝΑ

Με την ευκαιρία του πανηγυριού της Αγίας Παρασκευής, ο Μορφωτικός Σύλλογος Σιτσαίων διοργάνωσε στις 26 Ιουλίου εκδηλώσεις, με την παρουσία χορευτικών ορίλων.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΕΓ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ

Η Αδελφότητα, η Ποδοσφαιρική ομάδα και η Κοινότητα διοργάνωσαν τριήμερο εκδηλώσεων στο χωριό Μεγάλο Περίστερι, με την ευκαιρία της εορτής του Δεκαπενταύγουστου.

Ειδικότερα στις 14 Αυγούστου έγινε εμφάνιση χορευτικών συγκροτημάτων και παραδοσιακό πανηγύρι, στις 15 Αυγούστου δημοτική βραδιά και στις 16 Αυγούστου λαϊκή βραδιά.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1. ΓΙΑΝΝΙΝΑ: Η Βασιλική Χ. Κατσέφτη και ο Κων/νος Μιγγούλης απόκτησαν κορίτσι.
2. ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ: Η Αικατερίνη και ο Ιωάννης Β. Αγγέλης απόκτησαν κορίτσι.
Να τους ζήσουν!

ΒΑΦΤΙΣΕΙΣ

1. ΓΙΑΝΝΙΝΑ: Στις 9 Αυγούστου η Βασιλική Δ. Σταπαρούνα και ο Δημήτριος Μήλας βάφτισαν το κοριτσάκι τους. Η ανάδοχος του έδωσε το όνομα Ελένη.
2. ΠΡΩΤΟΠΑΠΠΑ: Στις 16 Αυγούστου η Αγγελική Γ. Ζήση και ο Αθανάσιος Σιώτης βάφτισαν το αγοράκι τους. Ο ανάδοχος του έδωσε το όνομα Γεώργιος.
3. ΜΟΝΗ ΔΟΥΡΑΧΑΝΗΣ: Στις 31 Αυγούστου η Μαρία και ο Γεώργιος Περιστερης βάφτισαν το κοριτσάκι τους. Η ανάδοχος Δέσποινα Λεοντάρη του έδωσε το όνομα Ιωάννα.
Να τους ζήσουν!

ΓΑΜΟΙ

1. ΓΙΑΝΝΙΝΑ: Στις 17 Αυγούστου έγινε ο γάμος του Κων/νου Γ. Κατσέφτη με τη Γεωργία Ναστούλη από τη Στεφάνη Πρέβεζας.
2. ΓΙΑΝΝΙΝΑ: Στις 23 Αυγούστου έγινε ο γάμος του Γεωργίου Αθ. Μπόκα και ο εγγονός Γεώργιος: 10.000 δρχ. στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Δεματίου.
3. ΗΠΑ: Στις 24 Αυγούστου έγινε ο γάμος της Μαρίας Γ. Χαλαλάμπου με το Γεώργιο Ζωγραφάκη από την Κρήτη.
4. ΓΙΑΝΝΙΝΑ: Στις 30 Αυγούστου έγινε ο γάμος του Βασιλείου Ελ. Νταλαμπάκου με τη Μαριάννα Τόλη από το Μικρό Περιστέρι.
5. ΜΑΖΙΑ: Στον Ι. Ναό Μεταμορφώσεως του Σωτήρος έγινε ο γάμος του Θρασύβουλου Γ. Μήτση από την Ποταμιά Κρυόβρυσης με την Όλγα Βαρδάκα από τα Γιάννινα.
6. ΓΙΑΝΝΙΝΑ: Στις 31 Αυγούστου έγινε ο γάμος του Ανδρέα Στ. Φωτιάδη, γιου της χωριανής μας Αικατερίνης Γ. Μπαζαλέκου με την Αρετή Καραβασίλη, από το Καβαλλάρι.
Να ζήσουν ευτυχισμένα!

ΘΑΝΑΤΟΙ

1. ΔΕΜΑΤΙ: Στις 4 Αυγούστου έφυγε από τη ζωή ο Ευθύμιος Δ. Τσιόλης, σε ηλικία 85 ετών.
2. ΗΠΑ: Στις 26 Αυγούστου έφυγε από τη ζωή ο Γεώργιος Δ. Νικόλας σε ηλικία 63 ετών.
Τα θερμά συλλυπητήρια στους οικείους τους!

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

1. ΔΕΜΑΤΙ: Στις 24 Αυγούστου τελέστηκε μνημόσυνο στη μνήμη του Αναστασίου και της Αναστασίας Παππά.
2. ΔΕΜΑΤΙ: Στις 31 Αυγούστου τελέστηκε ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη της Μαρίας Γ. Παππά.
3. ΔΕΜΑΤΙ: Στις 31 Αυγούστου τελέστηκε 40ήμερο μνημόσυνο στη μνήμη του Ευθυμίου Δ. Τσιόλη.
Αιώνια τους η μνήμη!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΕΛΕΣΗΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ

Την Κυριακή 7 Σεπτεμβρίου θα τελεστεί στο Δεμάτι μνημόσυνο για την ανακομιδή των οστών του Χριστοδούλου Ι. Ζήτα.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΕΥΘΥΜΙΟΥ Δ. ΤΣΙΟΛΗ

Στη μνήμη του Ευθυμίου Δ. Τσιόλη προσέφεραν τα παρακάτω ποσά:

1) Ο γιος του Κων/νος Τσιόλης: 100.000 δρχ. για την αποπεράτωση του Νεκροταφείου Δεματίου, 10.000 δρχ. στον Ι. Ναό Αγίας Κυριακής Βοτανσαίων, 10.000 δρχ. στον Ι. Ναό Αγίου Αθανασίου Μηλιωτάδων και 10.000 δρχ. στον Ι. Ναό Γεννήσεως Θεοτόκου Μηλιωτάδων.
2) Τα παιδιά του Μαρία και Αριστείδης Αγγέλης και ο εγγονός Γεώργιος: 10.000 δρχ. στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Δεματίου.
3) Τα εγγόνια του Γεώργιος και Ουρανία

Παππά και τα δισέγγονα Κων/νος και Βασιλική: 10.000 δρχ. για την αποπεράτωση του Νεκροταφείου Δεματίου.
4) Η οικογένεια Γεωργίου Μπλέτσου: 10.000 δρχ. για την αποπεράτωση του Νεκροταφείου Δεματίου.
5) Ο Εξωραϊστικός - Εκπ/κός Σύλλογος Δεματίου "Ο Άγιος Νικόλαος" στη μνήμη του Ευθυμίου Τσιόλη, τακτικού μέλους του Συλλόγου, προσφέρει το ποσό των 15.000 δρχ. για τον εξοπλισμό του κοινοτικού ιατρείου Δεματίου.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΝΙΚΟΛΟΥ

Στη μνήμη του Γεωργίου Δ. Νικολού οι οικογένειες Ευθυμίου Γ. Παππά και Μιχαήλ Β. Παππά προσέφεραν 10.000 δρχ. στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Δεματίου και 10.000 δρχ. στον Ι. Ναό Γεννήσεως Θεοτόκου Μηλιωτάδων.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΜΑΡΙΑΣ ΠΑΠΠΑ

Στη μνήμη του Γεωργίου και της Μαρίας Παππά τα παιδιά τους Αριστείδης και Νικόλαος Παππάς προσέφεραν τα παρακάτω ποσά:

1) Στον Πολιτιστικό Σύλλογο Μηλιωτάδων: 50.000 δρχ.
2) Στον Εκπ/κό Σύλλογο Δεματίου "Η Πρόοδος": 50.000 δρχ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο επιμέριος της ενορίας Αγίου Νικολάου Δεματίου Πέτρος Παπαχρήστος ευχαριστεί θερμά για τις παρακάτω δωρεές:

1) Τη Βασιλική Π. Σταπαρούνα και τα παιδιά του Περικλή Σταπαρούνα για τη δωρεά στη μνήμη του, στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Δεματίου, του ποσού των 90 δολαρίων.
2) Τη Ζωή Α. Κούλα για τη δωρεά 20.000 δρχ. στον Ι. Ναό Αγίας Κυριακής Βοτανσαίων στη μνήμη του συζύγου της Λεωνίδα Χρ. Κούλα.

3) Τον Κων/νο Ευθ. Τσιόλη για τη δωρεά 100.000 δρχ. για την αποπεράτωση του Νεκροταφείου Δεματίου, στη μνήμη του πατέρα του Ευθυμίου Δ. Τσιόλη και για τη δωρεά 10.000 δρχ. στον Ι. Ναό Αγίας Κυριακής Βοτανσαίων.
4) Τον Απόστολο Παπαγεωργίου για τη δωρεά 30.000 δρχ. στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Δεματίου.

ΕΥΧΕΣ

Ευχόμαστε στη Γραμματεία του Συλλόγου μας Αικατερίνη Ι. Αγγέλη να της ζήσει το κοριτσάκι που απέκτησε!

Το Δ. Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάδων

ΕΚΛΟΓΙΚΑ

Ο Χρήστος Απ. Παπατόλης εκλέχτηκε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Συνεταιριστικής Βιομηχανίας Κρέατος Η-πείρου (ΣΒΕΚΗ).
Τα θερμά μας συγχαρητήρια!

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ

Μαρία Αρ. Αγγέλη: Μία ρόκα σκαλιστή με το αδράχτι και το σφοντλή, μια φλοκάτη, ένα μαξιλάρι υπαντό καρό μαυροκόκκινο.
Την ευχαριστούμε!

ΔΩΡΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΟΥ Ι. ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ

“Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΩΝ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ”

Μηνιαία έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάδων Ζαγορίου Υπεύθυνος έκδοσης

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

1. Βασίλειος Α. Παπαευθυμίου
2. Ελένη Δ. Τσιουρά
3. Αικατερίνη Τσιάκαλου - Αγγέλη
4. Βασίλειος Κ. Σπύρου
5. Γλυκερία Γ. Μπαζαλέκου

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
Εσωτερικού: δρχ. 1000
Εξωτερικού: δολάρια 20
μάρκα 30

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη και τις απόψεις της εφημερίδας ή του Συλλόγου.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Βασίλειος Κ. Σπύρου ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

1. Αριστοτέλης Β. Οικονόμου
2. Γιαννούλα Αρ. Οικονόμου
3. Δημήτριος Β. Οικονόμου
4. Βασίλειος Α. Παπαευθυμίου

Απόστολος Παπαγεωργίου: 20.000 δρχ.
Μαρία Θ. Νικολάου: 15.000 δρχ.
Γιαννούλα Γ. Τσιουρά: 200 μάρκα
Δημήτριος Παπαστεφανής: 20.000 δρχ.
Βασίλειος Κόκκαλης: 1.000 δρχ.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Ευθύμιος Τσιουρής: 30.000 δρχ.
Σπυριδούλα Μπέλλου: 1.500 δρχ.

Γρηγόριος Ευθυμίου: 1.000 δρχ.
Ευθύμιος Κολιός: 1.000 δρχ.
Χρήστος Γ. Κίτσιος: 5.000 δρχ.

Βασίλειος Γ. Κίτσιος: 100 \$
Γεώργιος Ν. Κίτσιος: 20 \$
Τριαντάφυλλος Κίτσιος: 20 \$

Δημήτριος Χ. Καραγιάννης: 5.000 δρχ.
Αθανάσιος Απ. Παπαγεωργίου: 10.000 δρχ.

Ιωάννης Ευθ. Κολιός: 1.000 δρχ.
Κων/νος Μιχ. Κατσέφτης: 60 \$
Ηλίας Ν. Κίτσιος: 20 \$

Κων/νος Χ. Τσιουρής: 40 \$
Χρήστος Δ. Ντάφης: 1.000 δρχ.
Αριστείδης Γ. Παππάς: 10.000 δρχ.

Νικόλαος Γ. Παππάς: 10.000 δρχ.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Τα στέφανα

Στην εκκλησία ή στο σπίτι του γαμπρού, την ώρα που γίνονταν τα στέφανα, λάβαιναν όλα τα προφυλαχτικά μέσα, τόσο μέσα στην εκκλησία ή το σπίτι, όσο και έξω, μήπως κανένας κάνει μάγια στα νιόγαμπρα.

Επίσης, έβαζαν στην τσέπη του γαμπρού ένα σιδερένιο αντικείμενο, ιδίως ένα ψαλίδι, για να κοπούν, μ' αυτό, τα μάγια που τυχόν θα τους έκαναν οι εχθροί τους.

Για κείνους που είχαν υποψία, τους παρακολουθούσαν σε κάθε τους κίνηση.

Ο νουνός, στα στέφανα, σκέπαζε τα νιόγαμπρα με ένα ύφασμα, που η νύφη το έκανε, αργότερα φόρεμά της. Τα στέφανα, που εκείνον τον καιρό ήταν φτιαγμένα από κληματόβεργες, στολισμένες με φυσικά ή τεχνητά λουλούδια και κορδέλλες, τα έπαιρνε το αντρόγυνο και τα έβαζε στο εικόνισμα του σπιτιού τους.

Στο χορό του Ησαΐα, η νουνά σκόρπιζε στα νιόγαμπρα και σε όλο το εκκλησίασμα ρύζι (πιο παλιά σιτάρι), ζαχαρικά και καρύδια, τα οποία σήμερα καταργήθηκαν, γιατί κατά το σκόρπισμά τους προξενούσαν ατυχήματα στα νιόγαμπρα και τον παπά, όσο και στους καλεσμένους.

Η νύφη στο σπίτι του γαμπρού

Όταν έφτανε το “ψίκι” του γάμου στο σπίτι του γαμπρού, οι συγγενείς του, που δεν είχαν πάει στο

σπίτι της νύφης, υποδεχόταν τους συμπεθέρους στην αυλή με το τραγούδι: “Συμπεθέροι, γιατί αργήσατε...”, και δυο γυναίκες έρριχναν ρύζι στα νιόγαμπρα για να ριζώσουν και σιτάρι για να προκόψουν.

Το “ψίκι” της νύφης τραγουδούσε το τραγούδι: “Έβγα μανούλα του γαμπρού και πεθερά της νύφης...”. Ο “βλάμης”, από τη στέγη του σπιτιού, χαμήλωνε το “μπαϊράκι και το ανέμιζε στο κεφάλι του γαμπρού και της νύφης. Το “ψίκι” του γαμπρού τραγουδούσε το τραγούδι: “Πέζα νύφη, δεν πεζεύω και το τάμα μου γερεύω...”. Η πεθερά της έταζε “όλο το σπίτι δικό σου, τα χωράφια και τ' αμπέλια, τα τσαπιά και τα δικάλια...”.

Ο πεθερός (πατέρας του γαμπρού), κατέβαζε τη νύφη από το μουλάρι και η νύφη του φιλούσε το χέρι. Στο μουλάρι της νύφης, αμέσως ανέβαινε ένα άξιο παληκάρι και δεν κατέβαινε αν δεν του έδινε καποιος από το σπίτι του γαμπρού ένα δώρο, συνήθως ένα μαντήλι ή και χρήματα.

Η νύφη, ντροπαλή, με μισόκλειστα μάτια και με σταυρωμένα τα χέρια, προχωρούσε με τους δικούς της προς την πόρτα του σπιτιού. Εκεί την περίμενε η πεθερά με κρασί στο ποτήρι. Η νύφη σταματούσε, προσκυνούσε τρεις φορές και της φιλούσε το χέρι. Η πεθερά την φιλούσε στο μέτωπο και της έδινε το ποτήρι με το κρασί. Η νύφη έπινε λίγο και το ποτήρι το πετούσε προς τα πίσω. Αν το ποτήρι δεν έσπαζε, η νύφη θα ήταν γερή στο καινούργιο της σπίτι, γι' αυτό φρόντιζαν οι άντρες και οι γυναίκες από το “ψίκι” να πιάνουν το ποτήρι και να μην πέσει καταγής με δύναμη και σπάσει. Άλλοι το εξηγούσαν ότι αυτό συμβόλιζε και την τιμιότητα της νύφης. Ήταν μία εξυπνάδα της πεθεράς για να πεισθεί για την τιμιότητα της νύφης.

Στα πολύ παλιά χρόνια, που εγώ δεν ήμουν, λένουν πως η πεθερά, μαζί με το ποτήρι του κρασιού, είχε και ένα πιάτο με μέλι και με το δάκτυλό της το έβαζε στο στόμα της νύφης, για να λείει γλυκές κουβέντες και ποτέ να μην μαλώνουν. Το “ψίκι” τραγουδούσε: “Έβγα, πεθερά, στη σκάλα, με το μέλι με το γάλα, με το μέλι με τα γάλα, με τη ζάχαρη στα χέρια...”. Μετά, η πεθερά, έρριχνε στο κεφάλι της νύφης άσπρο μαλλί, για να ζήσει πολλά χρόνια και ν' ασπρίσουν τα μαλλιά της.

Η νύφη δρασκέλιζε το κατώφλι της πόρτας με το δεξί της πόδι, για να ριζώσει στο νέο της σπίτι. Την τραβούσε από το χέρι ο γαμπρός, αφού πρώτα τον προσκυνούσε τρεις φορές και του φιλούσε το χέρι του.

Μετά τα στέφανα, η νύφη κάθονταν, μαζί με τον γαμπρό, σε καθίσματα με κεντημένα μαξιλάρια και μπροστά της κάθονταν ένα μικρό αγοράκι, σύμβολο για να κάνει και αυτή αρσενικά παιδιά.

Μόλις τελείωναν τα στέφανα, γίνονταν και το τράβηγμα της κουλούρας από τα νιόγαμπρα. Μια κουλούρα, που στο μέσον της υπήρχε κυκλικό κενό, την τραβούσαν οι νεόνυμφοι για να μοιραστεί στα δύο. Όποιος έπαιρνε το μεγαλύτερο κομμάτι της κουλούρας, θα ζούσε περισσότερα χρόνια από τον άλλον.

Η νύφη, από τη στιγμή που έμπαινε στο σπίτι του γαμπρού και μέχρι τη Δευτέρα το πρωί που θα έβγαине ο ήλιος, μέρα και νύχτα στεκόταν όρθια, αμίλητη, σοβαρή, με χαμηλωμένα μάτια και πολλές φορές νηστική και διψασμένη. Συνέχεια προσκυνούσε σε κάθε ευχή και σε κάθε άνθρωπο που θα χόρευε τον πρώτο χορό.

Μετά το γάμο της η νύφη άλλαζε και το όνομα που της είχε δώσει ο νουνός της και έπαιρνε το όνομα του άντρα της, Γιώργινα, Κώστινα κλπ., και μ' αυτό τη φώναζαν όλοι οι συγγενείς της.

Το τραπέζι στο σπίτι του γαμπρού

Όταν το “ψίκι” έφτανε στο σπίτι του γαμπρού, προχωρούσε μέσα στον οντά, δηλαδή στο μεγαλύτερο δωμάτιο του σπιτιού, και καθόταν ο καθένας σύμφωνα με την ηλικία και την κοινωνική του τάξη και συγγένεια. Ο “βλάμης” κερνούσε όλους με ρακί και λουκούμι και μετά τοποθετούσαν τις τάβλες και επακολουθούσε το σερβίρισμα των φαγητών. Η πεθερά έπαιρνε τη νύφη από το χέρι και την πήγαινε σε άλλο δωμάτιο, για να φάει ξεχωρά από το “ψίκι”, γιατί ντρεπόταν να φάει στο τραπέζι με τους άλλους. Το φαγητό της ήταν αυγά τηγανητά από την πεθερά, κρέας, πίτα κλπ., όλα αυτά για να την καλοπιάσει η πεθερά. Η νύφη, αφού ψευτοτρώγε, την ξανάφερνε η πεθερά στο τραπέζι των συμπεθερών.

Οι οργανοπαίκτες έτρωγαν σε ξεχωριστή τάβλα. Μετά το φαγητό τις ευχές και τα προσκυνήματα της νύφης, άρχιζε το γλέντι που κρατούσε όλη νύχτα. Κανένας δεν έπρεπε να κοιμηθεί. Εάν κανένας από τους καλεσμένους συλλαμβάνονταν να κοιμάται, του έρραβαν τα ρούχα με τα σκεπάσματά του ή τον μεταλάμβαναν με κρασί για να ξυπνήσει. Όλα αυτά γινόνταν και όλοι ξυπνούσαν και γελούσαν χωρίς καμία παρεξήγηση.

Ο νουνός, τα νιόγαμπρα και οι συμπεθέροι στο χορό

Πρώτοι άρχιζαν το χορό ο νουνός, τα νιόγαμπρα και οι συμπεθέροι, δηλαδή οι γονείς των νεόνυμφων. Όταν ερχόταν η σειρά της νύφης και του γαμπρού, οι οργανοπαίκτες καθνίζαν καλά τα όργανά τους και τα λαρύγγια τους φούσκωναν, γιατί η ώρα αυτή ήταν γι' αυτούς η πιο αποδοτική στις εισπράξεις τους. Τα κεράσματα έπεφταν βροχή από τους συμπεθέρους και τους καλεσμένους και οι τσέπες τους γεμίζαν.

Μετά από το χορό του νουνού, των νιόγαμπρών και των συμπεθερών, ακολουθούσε ο χορός και των άλλων καλεσμένων, με σειρά προτεραιότητας που κανόνιζε ο νουνός, ο οποίος, όπως είδαμε και παραπάνω, φρόντιζε τον γάμο σε όλες του τις εκδηλώσεις.

(Από το βιβλίο του Ν. Μάνθου, <<ΤΟ ΔΕΜΑΤΙ>> Ιστορία - Λαογραφία - Α' μέρος, 1983.)

ΧΩΡΙΑΝΟΙ
ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ
ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΣΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ Λ. ΠΑΠΑΕΥΘΥΜΙΟΥ ΝΕΟ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

1) Ο εφημέριος της ενορίας Αγίου Νικολάου Δεματίου Πέτρος Παπαχρήστος συγχαίρει θερμότατα τον ανηψιό του Βασίλειο Λεων. Παπαευθυμίου, καθηγητή Πανεπιστημίου, για την ανάληψη των καθηκόντων του ως Προέδρου του Περιφερειακού Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ιωαννίνων και του εύχεται κάθε επιτυχία στο έργο του!

2) Απευθύνουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια στο χωριανό μας καθηγητή Πανεπιστημίου Βασίλειο Παπαευθυμίου για την ανάληψη της θέσης του Προέδρου στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων και του ευχόμαστε καλή επιτυχία στο έργο του!

Οικ. Ιωάννη Ευαγ. Αγγέλη
Γερμανία

3) Εκφράζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια στον ανηψιό και ξάδερφο Βασίλειο Λεων. Παπαευθυμίου, καθηγητή Πανεπιστημίου, για την ανάληψη των καθηκόντων του ως Προέδρου του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ιωαννίνων και του ευχόμαστε κάθε επιτυχία στο έργο του!

Οικ. Αριστοτέλη Ευθ. Οικονόμου

4) Το Διοικητικό Συμβούλιο και όλα τα μέλη του Εξωραϊστικού - Εκπ/κού Συλλόγου Δεματίου “Ο Άγιος Νικόλαος” εκφράζουν τα θερμά συγχαρητήρια στον κ. Βασίλειο Παπαευθυμίου, καθηγητή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, για την ανάληψη των καθηκόντων του ως Προέδρου του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ιωαννίνων και εύχονται καλή επιτυχία στο έργο του!

5) Διά μέσω της εφημερίδας σας, εκ μέρους μου και εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου της Αδελφότητας Δεματίου Αμερικής, θέλω να συγχαρώ το χωριανό μας Βασίλειο Παπαευθυμίου, καθηγητή Πανεπιστημίου, για την ανάληψη των καθηκόντων του ως Προέδρου του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ιωαννίνων και του εύχομαι καλή επιτυχία στο έργο του.

Κων/νος Λ. Θεοδώρου

Πρόεδρος της Αδελφότητας Δεματίου ΗΠΑ

6) Δια μέσω της εφημερίδας σας οι οικογένειες Ηλία και Βασιλείου Κίτσιου συγχαίρουν θερμότατα τον Βασίλειο Παπαευθυμίου για τη θέση του Προέδρου του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ιωαννίνων. Στο άξιο αυτό τέκνο του χωριού μας ο Θεός να του χαρίζει υγείαν και ευτυχίαν και η Μεγαλόχαρη υπό την Σκέπη Της, διά την καλήν επιτυχίαν στο έργο του. Σας ευχαριστώ διά την φιλοξενίαν σας.

Ηλίας Ν. Κίτσιος
Φιλαδέλφεια ΗΠΑ

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ

Το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Ιωαννίνων παρουσίασε, στις 4 Αυγούστου στο Γρεβενίτι, το θεατρικό έργο “Δεσποινίς ετών 39”.

Την παράσταση παρακολούθησαν όλοι οι κάτοικοι του χωριού, αλλά και άλλων χωριών της περιοχής.

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ ΔΑΣΟΥΣ ΙΤΕΑΣ

Στις 18 Αυγούστου έγινε δημοπρασία για την υλοτομία του κοινοτικού δάσους Ιτέας στη θέση “Τσιούκα”. Το δάσος αποτελείται κυρίως από πουρνάρι και σύμφωνα με τη διαχειριστική μελέτη η ποσότητά του είναι 1.000 περίπου τόνοι καυσόξυλου.

Αυτοί που φεύγουν

ΕΥΘΥΜΙΟΣ Δ. ΤΣΙΟΛΗΣ

Ένας ακόμα χωριανός μας έφυγε από κοντά μας για πάντα. Ο Ευθύμιος Δημ. Τσιόλης, σε ηλικία 85 ετών.

Ο εκλιπών γεννήθηκε και έζησε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στο συνοικισμό Πλάκας, ενώ την τελευταία εικοσιπενταετία κατοικούσε στο συνοικισμό Δεμάτι.

Πράος και καλοσυνάτος άνθρωπος, πετυχημένος μάστορας της πέτρας και γεωργικηνοτρόφος, πάλεψε σ' όλη του τη ζωή για την αποκατάσταση και προκοπή της οικογενείας του, σε έναν δύσκολο τόπο, όπως ήταν το χωριό μας.

Παντρεύτηκε την Αικατερίνη Σταπαρούνα και απέκτησε μαζί της τρία παιδιά: τον Κώστα, τη Μαρία σύζυγο Αριστείδη Γ. Αγγέλη και τη Γλυκερία σύζυγο Κων/νου Δ. Κούλα.

Για πολλά χρόνια ήταν εκκλησιαστικός επίτροπος της ενορίας Αγίου Νικολάου Δεματίου.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα του χωριού που τον σκέπασε!

Αιωνία του η μνήμη!

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΝΙΚΟΛΟΣ

Απεβίωσε πρόσφατα, στις 26 Αυγούστου στη Νέα Υόρκη Αμερικής ο Γεώργιος Δ. Νικολός.

Γεννήθηκε το 1934 στο Δεμάτι, κάτω από φτώχειες. Οι γονείς του Δημήτριος και Δημητρούλα εργάζονταν σκληρά στις γεωργικές δουλειές για να κάνουν νοικοκυριό και να μεγαλώσουν τα παιδιά τους.

Το 1944 ο πατέρας του Δημήτριος με τη γερμανική κατοχή σκοτώθηκε και έμεινε ορφανός σε ηλικία 10 χρονών, αυτός και τα δυο αδέλφια του Πέτρος και Πανωρά. Η μάνα τους, χήρα, αγωνίστηκε με ψυχραιμία στο νοικοκυριό της σαν αγρότισσα στα κτήματά της, προσπαθώντας να σπουδάσει τα παιδιά της. Ο Γεώργιος έδωσε εξετάσεις στη Βελλά και πέτυχε με βαθμό άριστα. Το 1952 ταξίδεψε στις ΗΠΑ, στη Φιλαδέλφεια. Το 1957 ήρθε στην Ελλάδα και παντρεύτηκε με την Αρετή Παπατόλη. Επέστρεψαν μαζί στην Αμερική και άνοιξαν μαγαζί στη Φιλαδέλφεια για μερικά χρόνια. Ύστερα οι δουλειές τους δεν πήγαν καλά και πήγαν στη Νέα Υόρκη. Το 1968 παντρεύτηκε για δεύτερη φορά με τη Νίκη Κομπαρούλη από το Νυμφαίο Θεσσαλονίκης. Μαζί εργάστηκαν σκληρά και αγόρασαν και κτήματα.

Το 1984 τον χτύπησε ένα ταξί και έμεινε παράλυτος. Συνέχιζε να αγωνίζεται, παρότι παράλυτος. Είχε ψυχραιμία και μας συμβούλευε όλους για το καλό μας.

Όλοι θλιβόμαστε για το χαμό σου και πιο πολύ η μάνα σου.

Αδελφέ Γιώργο, αιωνία σου η μνήμη!

Ελαφρύ και απαλό να είναι το χώμα που σε σκεπάζει!

Ο γαμπρός σου
Κων/νος Ι. Κίτσιος

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Σπυριδούλα Μπέλλου: 3.500 δρχ.
Βασίλειος Κόκκαλης: 1.000 δρχ.
Γεώργιος Ν. Κίτσιος: 80 \$
Κων/νος Μιχ. Κατσέφτης: 40 \$
Ηλίας Ν. Κίτσιος: 80 \$

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΟΝ ΕΚΠ/ΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΔΕΜΑΤΙΟΥ “Η ΠΡΟΟΔΟΣ”

Βασίλειος Γ. Κίτσιος: 100 \$
Γεώργιος Ηλ. Κούλας: 100 \$

Γεώργιος Σπ. Μπαρ-
μπαλίδης: 100 \$
Από τις οικογένειες
Αριστείδη Γ. Παππά και
Νικολάου Γ. Παππά στη
μνήμη των γονέων τους
Γεωργίου και Μαρίας
Παππά: 50.000 δρχ.

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Πωλείται αγρός έκτασης 4 στρεμμάτων στη θέση “Ξη-
ρόκαμπος” Μηλιωτάδων,
εντός οικισμού, σε τιμή
ευκαιρίας.
Πληροφορίες στα τηλέ-
φωνα: 0331 - 72460 και
0651 - 32969